

Nr 372.

Av herr **von Sneidern**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till ändrad lydelse av vissa paragrafer i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 232 med förslag till ändrad lydelse av vissa paragrafer i förordningen om taxeringsmyndigheter och taxeringsförfarandet samt av de vid nämnda förordning fogade formulär, tillåter jag mig föreslå förändringar i de delar, som röra deklaration av inkomst av fast egendom.

Kammarrätten har i sitt propositionen vidfogade yttrande framställt den anmärkningen, att vid uppgifterna för beräkning av inkomst av fast egendom hänsyn icke tagits till huruvida deklaranten har ordnad bokföring. »Det torde med skäl kunna ifrågasättas», säger kammarrätten, »om icke den, som har ordnade räkenskaper, bör vid avgivandet av deklaration få i likhet med andra näringsidkare följa de grunder, efter vilka räkenskaperna äro uppställda.»

Denna anmärkning har emellertid ej föranlett departementschefen att vidtaga några förändringar i sitt ursprungliga förslag. Han framhåller, att bestämmelserna rörande deklarationen anpassats efter behovet hos den stora mängden av jordbrukare, vilka icke föra räkenskaper. Av denna anledning har inkomsten icke beräknats efter årets avkastning utan efter den del härav, som av deklaranten under året *använts* till försäljning eller förbrukning för egen del. In- och utgående förråd av osålda produkter komma således ej att få inflytande på årsinkomsten. »Möjligt och väl även rimligt är», säger departementschefen, »att jordbrukare, som för räkenskaper, och år efter annat redovisar in- och utgående behållningar, av praxis kan komma att tillerkännas rätt att få hänsyn härtill tagen vid inkomstberäkningen, förutsatt nämligen, att han konsekvent tillämpar denna

beräkningsmetod, men denna eventualitet har vid deklara-tionsformulärets avfattande näppeligen bort komma i betraktande, utan att den fastslagna beskattningsprincipen samtidigt jämkas. Och detta lärer återigen icke vara tillrådligt, utan att betryggande garantier äro för handen för en fullt likformig och enhetlig rä-kenskapsföring. Men sådana garantier finnas icke för närvarande.»

Jag kan icke dela denna departementschefens uppfattning om lämp-ligheten av att till en möjligen så småningom rättsbildande praxis över-lämnas reglerandet av jordbrukets inkomstberäkning. Den jordbrukare, som använder sig av en ordnad bokföring, kan icke vara belåten med att göras beroende av taxeringsmyndigheternas goda vilja att möjligen vid sidan av lagens bestämmelser uppmärksamma hans bokföring. Den nya beräkningen av inkomst av jordbruk, som infördes 1910, tvingar den stora mängden av jordbrukare till anteckningar rörande deras jordbruks eko-nomi, som även för dem själva måste betraktas såsom värdefulla. Men det synes icke påkallat att i likformighetens intresse fastställa bestämmel-ser, som äro ägnade att motverka en fullt ordnad och affärsmässig bok-föring vid jordbruket. I den mån en sådan finnes eller kan utbildas, förtjänar den att uppmuntras även om den icke kommer att bli va fler-talets.

Det är uppenbart att, liksom i varje annan rörelse, det något större jordbrukets årsresultat kan bli va fullkomligt missvisande, om hänsyn ej tages till in- och utgående behållningar. Det beror på en ren tillfällighet om skörden är avtröskad och såld vid rä-kenskapsårets slut, särskilt om detta sammanfaller med kalenderåret. Men denna omständighet kan full-ständigt snedvrída årsresultatet och giva ett otillbörligt gott eller dåligt resultat. På samma sätt verka bestämmelserna rörande rätt till avdrag för inköp av inventarier i stället för den i annan näring medgivna avskriv-ningen å inventariet. Ett inköp av en större och dyrbarare maskin kan tydligen utöva ett otillbörligt inflytande på årsresultatet.

Dessa nu påpekade förhållanden äro i själva verket av den beskaffen-het, att de göra lagens efterlevnad till en omöjlighet. I ett av under-tecknad känt fall deklarerades årsinkomsten efter lagens föreskrifter med beräkning av försålda och för deklaratens eget bruk använda natura-produkter, men utan att hänsyn togs till den vid rä-kenskapsårets slut händelsevis större behållningen, av spannmål. Taxeringsnämnden höjde den uppgivna inkomsten med den motiveringen, att årets skördeförhållanden bort giva ett bättre årsresultat, varför icke tillåtna avdrag måste antagas ha blivit gjorda. Anförda besvär ogillades av prövningsnämnden, ehuru omöjligheten att med gällande lags föreskrifter draga den slutsats, som

taxeringsnämnden gjort, påvisades och räkenskapernas riktighet vitsordades av tvenne av Konungens befallningshavande själv utsedda taxeringsombud. Denna taxeringsmyndigheternas hållning kan endast förklaras genom det kända förhållandet, att jordbrukets deklarationer i stor utsträckning ännu är av den beskaffenhet, att de tarva korrigerings. Att årets skördeförhållanden därvid tagas i beräkning är naturligt och tarva därför de lagbestämmelser rättelse, som faktiskt, om de efterlevas, beröva taxeringsmyndigheterna det stöd för sitt omdöme om den enskilda deklarationen som kändedomen om ortens och årets skördeförhållanden skänker.

Nu torde i de allra flesta fall i fullkomligt god tro de som hava ordnad bokföring deklarerat efter densamma med de jämkningar, vartill lagens direkta föreskrifter om avdrag m. m. föranlett. Härigenom hava av mig påpekade olägenheter endast i mindre grad blivit uppmärksammade. Men denna utväg synes i framtiden stängd, då årsinkomsten icke skall angivas i en klumpsomma, utan inkomster och utgifter enligt formuläret noga specificeras. I detta finnes åter ingen hänsyn tagen till skillnaden i in- och utgående behållningen. Och utan att detta göres kan ingen tillfredsställande inkomsterberäkning göras.

Jag hemställer därför,

att Riksdagen måtte för sin del besluta, att sådan ändring i Kungl. Maj:ts proposition nr 232 med förslag till ändrad lydelse av vissa paragrafer i förordningen den 28 oktober 1910 om taxeringsmyndigheter m. m. vidtages, att den som för ordnad bokföring må äga rätt att vid avgivandet av deklaration av inkomst av fast egendom följa de grunder, efter vilka räkenskaperna äro uppställda.

Stockholm den 3 maj 1913.

Axel von Sneidern.

I motionens syfte instämma:

Gust. Olson,
Torsby.

Sven Olsson,
Åsen.
